

تدوین الگوی ساختاری مثلث‌سازی در خانواده و گرایش به روابط فرازنشویی با واسطه‌گری تمایز یافتگی خود

فاطمه شقاقی: دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران
علیرضا آقا یوسفی: دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (* نویسنده مسئول) arayeh1100@gmail.com
حسن میرزاحسینی: استادیار، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

تمایز یافتگی خود،
روابط فرازنشویی،
مثلث‌سازی در خانواده

زمینه و هدف: پژوهش‌های بسیاری به شیوه مدیریت هیجانات همسران بر کیفیت تعاملات آینده آنان تاکید دارد. یکی از شیوه‌های ناکارآمد مدیریت هیجانات مثلث‌سازی در خانواده است که تمایز یافتگی خود را کاهش داده و موجب افزایش هیجان‌پذیری و همجوشی می‌شود. از آنجا که ارتباط این متغیرها در یک مدل ساختاری مورد مطالعه قرار نگرفته است، هدف از این پژوهش تدوین الگوی ساختاری مثلث‌سازی در خانواده و گرایش به روابط فرازنشویی با واسطه‌گری تمایز یافتگی بود.

روش کار: این پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش شامل افراد متاهل شهر تهران در سال ۱۳۹۹ و نمونه شامل ۳۴۹ فرد بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش مقیاس مثلث‌سازی یوسفی و بهرامی (۱۳۹۴)، مقیاس تمایز یافتگی خود اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) و مقیاس خیانت مارک واتلی (۲۰۰۶) بود. به منظور بررسی روابط میان متغیرها از روش معادلات ساختاری، آزمون همبستگی و بوت استرپ استفاده شد.

یافته‌ها: ارزیابی مدل فرضی پژوهش نشان داد که مدل فرضی با مدل اندازه‌گیری، برازش دارد ($CFI=0/96$ ، $IFI=0/96$ ، $RMSEA=0/077$). نتایج نشان داد که مثلث‌سازی به صورت غیرمستقیم از طریق تمایز یافتگی خود بر روابط فرازنشویی تاثیر دارد. همچنین نتایج نشان داد که مثلث‌سازی رابطه مستقیم با روابط فرازنشویی ($0/07$) ندارد و تمایز یافتگی در ارتباط بین مثلث‌سازی و روابط فرازنشویی نقش واسطه‌ای دارد.

نتیجه‌گیری: مثلث‌سازی در خانواده و به دنبال آن سطح پایین تمایز یافتگی در افراد احتمالا منجر به روابط فرازنشویی می‌شود. تحقیقات بیشتر در این زمینه ضروری است تا با آموزش‌های لازم کیفیت روابط زوج و مدیریت هیجانات بهبود یافته و از بروز روابط فرازنشویی پیشگیری شود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Shaghghi F, Aghayousefi A, Mirzahosseini H. Developing a Structural Model of Triangulation in the Family and Tendency to Extramarital Relationships Mediated by Self-Differentiation. Razi J Med Sci. 2021;28(10):91-101.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 3.0** صورت گرفته است.

Original Article

Developing a Structural Model of Triangulation in the Family and Tendency to Extramarital Relationships Mediated by Self-Differentiation

Fatemeh Shaghaghi: PhD Student in General Psychology, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

Alireza Aghayousefi: Associate Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (*Corresponding author) arayeh1100@gmail.com

Hasan Mirzahosseini: Assistant Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

Abstract

Background & Aims: Many studies on the management of spouses' emotions emphasize the quality of their future interactions. One of the most inefficient ways to manage emotions in the family is triangulation, which reduces self-differentiation and increases excitability and fusion. Since the relationship between these variables has not been studied in a structural model, the aim of this study was to develop a structural pattern of triangulation in the family and the tendency to extramarital relationships through differentiation mediation.

Extramarital relationships are one of the most important factors threatening the performance, stability and continuity of marital relationships (2). A review of research background in the field of extramarital affairs shows that most previous studies in this field have focused on two general areas: The first area of research have been focused on the definitions and types of relationships, identifying related variables such as gender differences, Age and education (8), religious beliefs, cultural differences, duration of the main relationship, level of sexual satisfaction (9) and etc. The second area of research has studied the application and effectiveness of various therapies in the treatment of harm caused by extramarital affairs in the relationship between spouses (10). Recent research often addresses the question of whether a person's management of anxiety and emotions as a factor in the development of extramarital affairs (11).

One of the inefficient ways to manage negative emotions in the relationship between spouses is triangulation. Triangulation is the entry of a third person into a conflicting binary relationship to help stabilize the system. The emergence of triangulation in the family increases the level of integration of the individual with the system and decreases individuality, which in fact refers to the same concept of Bowen differentiation as the ability to regulate one's emotions and balance between individuality and integrity (14). A review of the research literature shows that although differentiation grows from the very first years of life based on the performance of the main family, but its level is not constant throughout life and is variable based on life events (17). A review of the research literature shows that for the first time Multrap (1990) has proposed a connection between concepts from Bowen's intergenerational theory and extramarital affairs. He stated that individual differentiation has an important connection with breach of contract. Considering the expansion of mass media and developments in the family system in recent decades, changing premarital relationships, increasing the relationship between the sexes, changing the style of marital relationships and values, the importance of stability and durability of marriage and prevention of important factors involved in The collapse of the family system is very important and necessary.

Therefore, the study of effective predictors of extramarital affairs, which according to studies, is one of the most important factors in divorce and damage to the family system, requires special attention. Since the relationship between variables has not been studied in the form of a structural model, so this study intends to examine the direct and indirect effects of variables in the tendency to extramarital relationships in the form of a model. In this regard, the researcher is looking for the question whether self-differentiation has a mediating role in the relationship of triangulation in the family and extramarital relationships?

Keywords

Extramarital affairs,
Self-differentiation,
Triangulation in the
family

Received: 08/08/2021

Published: 08/01/2022

Methods: The present study was a basic research and in terms of research method was correlational and using structural equation modeling design. The target population was married people in Tehran in 1999 and 349 of them were selected by available sampling to participate in the study. The research method was that the assessment packages entitled (research on family injuries) were distributed among about 400 married people in two areas of Tehran and all those who wished to participate in the research were asked to complete the packages. Inclusion criteria were, being married and at least 20 years old. The criterion for leaving the study was not completing all the tests package. Thus, 349 packages that were complete were used in the research. Also, in this study, all ethical issues, including informed consent, voluntary and harmless participation, answering questions via the researcher's email and providing the results if desired, were considered. Since in this study we were looking to examine the complex relationships between variables, structural equation modeling (using LISREL 8.80 software), correlation test between variables and bootstrap test were used. The structural equation model method examines the pattern in two stages, which include the measurement pattern and the structural test. The measurement model evaluates the validity and reliability of measurement tools and research structures, and the structural model measures the relationships of latent variables.

Results: Given that structural equation modeling is a statistical method based on matrix-covariance, so before evaluating the measurement model and structural model, important assumptions for structural equation modeling include the normality of univariate and multivariate and the absence of multiple alignments was examined. The default absence of multiple alignment was investigated by checking the correlation matrix between the obvious variables. Examination of this matrix indicates that there is no multiple alignment between them. Structural equation modeling was used to evaluate the measurement model and the structural model using the maximum likelihood estimation method. The measurement model identifies the relationship between visible variables and latent variables. Evaluation of this model is done using confirmatory factor analysis. The fit indices of the measurement model show the optimal fit of this model. Thus, visible variables have the ability to operate latent variables. Evaluation of the hypothetical model of the research showed that the hypothetical model fits with the measurement model (CFI = 0.96, IFI = 0.96, RMSEA = 0.077). The results showed that triangulation indirectly affects extramarital relationships through self-differentiation. The results also showed that triangulation is not directly related to extramarital relationships (0.07) and self-differentiation has a mediating role in the relationship between triangulation and extramarital relationships.

Conclusion: Triangulation in the family leads to low levels of differentiation in individuals, is likely to lead to extramarital affairs. The way a person manages his emotions during conflicts and stress in a relationship is an important factor in maintaining balance in the relationship and the continuity of his marriage. Triangulation in the family, followed by low levels of differentiation in individuals, is likely to lead to extramarital affairs. Further research is needed to improve the quality of marital relationships and emotion management with the necessary training and to prevent extramarital affairs.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Shaghghi F, Aghayousefi A, Mirzahosseini H. Developing a Structural Model of Triangulation in the Family and Tendency to Extramarital Relationships Mediated by Self-Differentiation. Razi J Med Sci. 2021;28(10):91-101.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

ازدواج مهم‌ترین تصمیم زندگی هر فردی است و با خودتعارض‌ها، تنش‌ها و دلزدگی همراه است. رضایت یک فرد از زندگی زناشویی به معنی رضایت وی از خانواده محسوب می‌شود و در نتیجه موجب تسهیل در امر رشد، تعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه خواهد بود (۱). در این میان، روابط فرازناشویی بیشترین آسیب را به رابطه‌ی همسران وارد می‌کند و حتی می‌تواند رابطه را نابود کند و درحقیقت از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده عملکرد، ثبات و تداوم روابط زناشویی است (۲). طبق تعریف مجموعه‌ای نسبتاً پایدار از باورها، احساسات و گرایش‌های رفتاری نسبت به برقراری رابطه‌ی فیزیکی یا عاطفی یا ترکیبی از این دو با شخصی خارج از رابطه‌ی زناشویی به عنوان روابط فرازناشویی تعریف می‌گردد. بنابراین افرادی که گرایش مثبتی به روابط فرازناشویی دارند، این موضوع را مطلوب تلقی می‌کنند؛ در نتیجه، بیشتر احتمال دارد درگیر پیمان‌شکنی شوند (۳).

مطالعات نشان داده‌اند که شمار افرادی که روابط جنسی فرازناشویی را کاملاً نادرست می‌دانستند، طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ کاهش یافته و شمار افرادی که این نوع رابطه را تنها در برخی موارد نادرست (و نه مطلقاً نادرست) می‌دانند، افزایش پیدا کرده است. نرخ شیوع روابط فرازناشویی بسته به نوع آن متفاوت است. نرخ رابطه فرازناشویی در صورت داشتن رابطه معنادار هیجانی که به عنوان آمیزش جنسی شناخته نمی‌شوند، تا ۷۰ درصد افزایش پیدا می‌کند. همچنین آمارها تخمین می‌زنند که در حدود ۵۰ تا ۶۵ درصد از همسران جهت آسیب‌های ناشی از روابط فرازناشویی برای درمان مراجعه می‌کنند. این در صورتی است که از نظر زوج‌درمانگران روابط فرازناشویی از حادترین و مشکل‌زاترین عوامل در درمان بوده و ابعاد تاثیرگذاری منفی آن گسترده و همه‌جانبه است (۴).

همچنین مشاهدات بالینی و شواهد تجربی نشان می‌دهند که روابط فرازناشویی مانند یک ضربه یا ترومای بین‌فردی به مهم‌ترین باورهای فرد مقابل در مورد خود، همسر و رابطه آسیب وارد می‌کند. افکار مکرر غیرقابل‌مهار، حس بی‌اعتمادی، اضطراب، افسردگی و خشونت از شایع‌ترین علائم پس از وقوع

است که علائمی مشابه اختلال اضطراب پس از آسیب به دنبال دارد که اثرات مخربی را بر رابطه زوج و سلامت روانی خود و فرزندان برجای می‌گذارد (۵). افزون بر این، اطلاع از خیانت همسر می‌تواند واکنش‌های منفی از جمله تعرض جسمانی، خودکشی یا حتی قتل را در پی داشته باشد. کشف خیانت و بحران ناشی از آن در صورتی که خاتمه نیابد تاثیرات منفی بلند مدتی بر جای می‌گذارد (۶).

مرور پیشینه پژوهش در حیطه روابط فرازناشویی نشان می‌دهد که اغلب مطالعات گذشته در این حوزه بر دو حوزه کلی متمرکز بوده‌اند: حوزه اول پژوهش‌ها بر تعاریف و انواع روابط، شناسایی متغیرهای مرتبط مانند تفاوت‌های جنسیتی، سن و تحصیلات (۷)، باورهای دینی و مذهبی، تفاوت‌های فرهنگی، مدت رابطه اصلی، سطح رضایتمندی جنسی (۸) و ... متمرکز بوده و ارتباط آنها را با روابط فرازناشویی مدنظر قرار داده‌اند. حوزه دوم پژوهش‌های انجام شده، کاربست و اثربخشی شیوه‌های درمانی گوناگون را در درمان آسیب ناشی از روابط فرازناشویی در رابطه همسران مورد مطالعه قرار داده‌اند (۹). تحقیقات اخیر اغلب به این مساله می‌پردازند که آیا شیوه مدیریت اضطراب و هیجانات فرد به عنوان فاکتوری در بروز روابط فرازناشویی، دخیل است (۱۰).

یکی از شیوه‌های ناکارآمد مدیریت هیجانات منفی در رابطه همسران، مثلث‌سازی است. مثلث‌سازی ورود فرد سوم به رابطه متعارض دوتایی است تا به پایداری سیستم کمک کند. از نظر بوئن چون رابطه دوتایی ذاتاً ناپایدار و حفظ تعادل آن دشوار است، مثلث در تمام سیستم‌های عاطفی (از جمله خانواده‌ها) به طور قطع بروز می‌کند. در شرایط بدون تعارض، یک مثلث وقتی شکل می‌گیرد که دونفر از اعضا از لحاظ عاطفی نزدیک یکدیگر هستند و فردی که بیرون از رابطه است، از لحاظ عاطفی فاصله دارد. در طول زمان وقتی که دو فردی که از لحاظ عاطفی نزدیک هستند، در رابطه‌شان استرس تجربه کنند، فردی که بیرون رابطه قرار دارد، ممکن است نزدیک‌تر شده و یکی از دو عضو دیگر که رابطه نزدیکی داشته، فاصله بگیرد (۱۱). مثلث‌سازی به شکل‌های مختلفی در سیستم خانواده بروز می‌یابد. رایج‌ترین مثلث‌ها به شکل مشکلات فامیلی، مشکلات کودک یا مثلث زن و شوهر با مادرزن، یا مادرشوهر است

که در رابطه خیانت می‌کنند، نقش دلبستگی و تمایز‌یافتگی را مورد تایید قرار دادند (۱۸). کالتا و همکاران نیز در سال ۲۰۱۴ با بررسی ارتباط میان تمایز‌یافتگی و روابط فرازنشویی، عنوان می‌کنند که گرچه تمایز‌یافتگی ممکن است بخشی از مدل رفتار خیانت‌آمیز باشد، مدل‌های دیگری نیاز است تا بتواند ارتباط میان آنها را بهتر شناسایی کند (۱۹).

با توجه به گسترش رسانه‌های گروهی و تحولات دهه‌های اخیر در نظام خانواده، تغییر روابط پیش از ازدواج، افزایش ارتباطات دو جنس، تغییر سبک روابط زناشویی و تغییر ارزش‌ها، اهمیت ثبات و دوام ازدواج و پیشگیری از عوامل مهم دخیل در فروپاشی نظام خانواده بسیار مهم و ضروری است. از این رو بررسی عوامل موثر پیش‌بینی‌کننده روابط فرازنشویی که بر اساس مطالعات، از مهمترین عوامل طلاق و آسیب نظام خانواده است، توجه ویژه‌ای را به خود می‌طلبد. از آنجا که ارتباط میان متغیرها در قالب یک مدل ساختاری مورد مطالعه قرار نگرفته است، بنابراین این پژوهش در نظر دارد تا در قالب مدل، اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرها را در گرایش به روابط فرازنشویی مورد بررسی قرار دهد. در این راستا پژوهش‌گر در جستجوی این سوال است که آیا تمایز‌یافتگی خود در ارتباط مثلث‌سازی در خانواده و روابط فرازنشویی نقش واسطه‌ای دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های بنیادی و از نظر روش پژوهش از نوع همبستگی و با بهره‌گیری از طرح مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه هدف، کلیه افراد متاهل شهر تهران در سال ۹۹ بودند و از این میان ۳۴۹ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. روش اجرای پژوهش بدین صورت بود که بسته‌های سنجش تحت عنوان (پژوهشی در خصوص آسیبه‌های خانواده) در میان حدوداً ۴۰۰ نفر از افراد متاهل در دو منطقه از مناطق تهران توزیع گردید و از کلیه افرادی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند، درخواست شد تا با تکمیل بسته‌های سنجش در انجام پژوهش همکاری کنند. ملاک ورود به پژوهش شامل حداقل سیکل، تاهل و سن ۲۰ سال بود. ملاک

(۱۲). بروز مثلث‌سازی در خانواده سطح هم‌آمیختگی فرد با سیستم را افزایش و فردیت را کاهش می‌دهد؛ این درواقع به همان مفهوم تمایز‌یافتگی بوئن اشاره دارد که به عنوان توانایی تنظیم هیجانی خود و تعادل بین فردیت و یکپارچگی تعریف می‌شود (۱۳)، به گونه‌ای که افراد با تمایز‌یافتگی بالا واکنش‌های خود را به صورت منطقی کنترل می‌کنند و در مقابل، افراد با تمایز‌یافتگی پایین گرایش به واکنش‌های هیجانی و عاطفی دارند و میزان بالایی از استرس را تجربه می‌کنند (۱۴). تمایز‌یافتگی نشانگر عملکرد میان‌فردی، توانایی جدا کردن فرآیندهای عاطفی از منطقی و توانایی تجربه صمیمیت همراه با استقلال و تعادل مناسب میان آنهاست. به عبارت دیگر، افراد تمایز‌یافته قادرند تا روابط میان فردی سالمی با دیگران داشته باشند، احساسات خود را کنترل نمایند، هویت فردی خودشان را حفظ کنند و برای خودشان تفکر، احساس و عمل نمایند. سطوح مختلف تمایز‌یافتگی در سازش اعضای خانواده و رضایت بیشتر در روابط خانوادگی موثر است (۱۵). تمایز‌یافتگی را در دو سطح می‌توان بررسی کرد. در سطح درون فردی، تمایز‌یافتگی یا هم‌آمیختگی، زمانی رخ می‌دهد که اشخاص احساس خود را از تفکرشان تفکیک نمی‌کنند و بجای آن در احساسات غرق می‌شوند. در سطح بین فردی، شخص تمایز‌یافته تمایل دارد تا به طور کامل جذب احساسات دیگران شود و با جو هیجانی محیط حرکت کند و یا برعکس، علیه دیگران واکنش نشان دهد. مرور ادبیات پژوهش نشان می‌دهد گرچه تمایز‌یافتگی از همان سال‌های اول زندگی فرد بر اساس عملکرد خانواده اصلی رشد می‌یابد، اما سطح آن در طول زندگی ثابت نیست و بر اساس رویدادهای زندگی تغییرپذیر است (۱۶).

مرور ادبیات پژوهش نشان می‌دهد اولین بار مولتراپ ارتباط میان مفاهیمی از تئوری بین نسلی بوئن را با روابط فرازنشویی مطرح کرده است. او اظهار داشت که تمایز‌یافتگی فرد ارتباط مهمی با پیمان‌شکنی دارند. مفهوم تئوریک مولتراپ به لحاظ آماری مورد مطالعه قرار نگرفته بود، تا در سال ۲۰۰۳ هرتلین و همکاران با انجام پژوهشی، نقش تمایز‌یافتگی را در روابط فرازنشویی تایید کردند (۱۷). همچنین هوپر و همکاران (۲۰۱۰) با پژوهشی در مورد ویژگی‌های افرادی

میزان تمایزیافتگی خود ضعیف، نمرات بین ۹۲ تا ۱۸۴، تمایزیافتگی متوسط و بالای ۱۸۴، میزان تمایزیافتگی بسیار خوب می‌باشد. نمرات کمتر در این پرسشنامه نشانه سطوح پایین‌تر تمایزیافتگی است. یونسی (۲۱)، پرسشنامه مذکور را هنجاریایی کرده است و روایی محتوایی آن را از روش همسانی درونی ۰/۸۳ و اعتبار آن را از روش باز آزمایی ۰/۸۱ گزارش کرده است. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه تمایزیافتگی خود ۰/۸۹ بدست آمد.

۲. پرسشنامه گرایش به خیانت (*toward Attitudes Infidelity Scale*): این پرسشنامه توسط مارک واتلی (۲۲) در سال ۲۰۰۶ ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۱۲ گویه است. نمره‌گذاری در این پرسشنامه به صورت لیکرت ۷ درجه‌ای (۱=کاملاً مخالفم) تا (۷=کاملاً موافقم) می‌باشد. برای محاسبه امتیاز کل پرسشنامه، نمره همه گویه‌های پرسشنامه با هم جمع می‌شود. نمرات سوالات ۲ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۱۲ به صورت معکوس در نظر گرفته می‌شوند. حداقل و حداکثر امتیاز این پرسشنامه ۱۲ و ۸۴ می‌باشد. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر پذیرش روابط فرازنشویی و گرایش مثبت به روابط فرازنشویی خواهد بود و بالعکس. یافته پژوهش واتلی حاکی از اعتبار مطلوب این نگرش‌سنج است، به طوری که آلفای کرونباخ حاصل از ضریب همسانی درونی ۰/۸۰ سنجیده شده است. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس گرایش به خیانت ۰/۷۱ برآورد شده است. ضریب باز آزمایی حاصل از اجرای این آزمون نیز ۰/۸۷ سنجیده شده است. هم‌چنین، روایی واگرا با جهت‌گیری مذهبی درونی مقیاس آلپورت، ۰/۲۹ و با جهت‌گیری مذهبی بیرونی ۰/۱۶ به دست آمد (۲۳). در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه گرایش به خیانت ۰/۷۹ بدست آمد.

۳. مقیاس مثلث‌سازی در خانواده: مقیاس مثلث‌سازی توسط یوسفی و بهرامی (۲۴) ساخته شده است، این پرسش نامه شامل ۱۶ ماده است که براساس نظریه ساختاری مینوچین ساخته شده است و روی یک طیف پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم نمره‌گذاری می‌شود و میل به مقابله با مشکلات ارتباطی از طریق دخیل کردن شخص ثالث را ارزیابی می‌کند.

خروج از پژوهش عدم تکمیل همه سوالات بسته بود. به این ترتیب از میان حدوداً ۴۰۰ بسته دریافت شده توسط شرکت‌کنندگان، ۳۴۹ بسته که کامل بود در پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. هم‌چنین در این پژوهش کلیه موارد اخلاقی از جمله رضایت آگاهانه، اختیاری و بدون ضرر بودن شرکت در پژوهش، پاسخگویی به سوالات از طریق ایمیل پژوهشگر و در اختیار قرار دادن نتایج در صورت تمایل لحاظ گردید. از آنجا که در این پژوهش به دنبال بررسی روابط پیچیده میان متغیرها بودیم، از مدل‌سازی معادلات ساختاری (با کاربرد نرم افزار LISREL 8.80)، آزمون همبستگی میان متغیرها و آزمون بوت استرپ استفاده شد. روش مدل معادلات ساختاری در دو مرحله به آزمون الگو می‌پردازد که شامل آزمون الگوی اندازه‌گیری و ساختاری است. الگوی اندازه‌گیری، اعتبار و روایی ابزارهای اندازه‌گیری و سازه‌های پژوهش را ارزیابی می‌کند و الگوی ساختاری، روابط متغیرهای مکنون را می‌سنجد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه تمایزیافتگی خود (*of Differentiation Self Inventory Revised*): پرسشنامه تمایزیافتگی خود توسط اسکورن و فریدلندر (۲۰) در سال ۱۹۹۸ تهیه شده و آزمون نهایی توسط جکسون در ۴۶ آیتم بر مبنای نظریه بوئن ساخته شده است. این پرسشنامه به صورت خودگزارشی است و به منظور سنجش تمایزیافتگی افراد به کار می‌رود و تمرکز اصلی آن روی ارتباطات مهم زندگی و روابط افراد با خانواده اصلی است. پرسشنامه مذکور از ۴ خرده مقیاس واکنش هیجانی (۱۱ سؤال=ER)، گسلس عاطفی (۱۱ سؤال=EC) جایگاه من (۱۱ سؤال=IP) هم آمیختگی با دیگران (۱۱ سؤال=FO) تشکیل شده است. این پرسشنامه با مقیاس ۶ لیکرتی از ۱ (اصلاً در مورد من صدق نمی‌کند) تا ۶ (کاملاً در مورد من صدق می‌کند) درجه بندی شده است و به هر سؤال نمره‌ای بین ۱ تا ۶ تعلق می‌گیرد. لذا حداقل و حداکثر نمره این پرسشنامه برابر ۴۶ و ۲۷۶ است. برای نمره‌گذاری تمام سوالات به غیر از سوالات شماره ۴-۷-۱۰-۱۴-۱۸-۲۲-۲۶-۳۰-۳۶-۴۰-۴۲ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. اگر نمرات پرسشنامه بین ۴۶ تا ۹۲ باشد،

یافته‌ها

در جدول‌های ۱ و ۲، ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش نشان داده شده است. همانگونه که مندرجات این جدول نشان می‌دهند تمامی همبستگی‌ها مقدار قابل توجهی را شامل می‌شوند ($0/74 \leq r \leq 0/001$). در این میان آیت‌م ۸ (خیانت ترکیبی) با آیت‌م ۷ مقیاس گرایش به خیانت (خیانت جنسی) بیشترین همبستگی ($r=0/741$) و آیت‌م ۸ گرایش به خیانت با مثلث‌سازی با فرزند کمترین همبستگی ($r=-0/001$) را نشان دادند. دامنه از $10 \pm$ برای این شاخص مسئله آفرین بوده و مقادیر

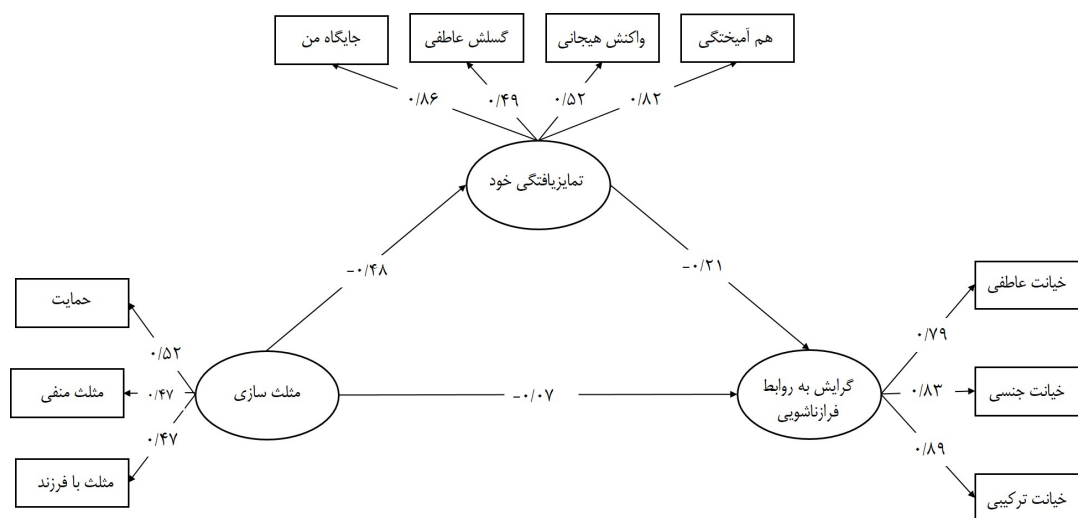
روایی صوری آن توسط متخصص تأیید شده و همسانی درونی آن از طریق آلفای کرونباخ بررسی شده ($a=0/874$) و قابل قبول بود. لازم به ذکر است در پژوهش حاضر نمره کل مثلث‌سازی مد نظر بود. روایی سازه، همگرا و واگرای این ابزار توسط یوسفی و بهرامی بررسی و قابل اطمینان گزارش شده است. پایایی بازآزمایی این مقیاس توسط یوسفی پس از دو هفته اجرا ($a=0/8$)، گزارش شده است. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه تمایز یافتگی خود $0/82$ بدست آمد.

جدول ۱- شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
مثلث‌سازی منفی	۸	۳۷	۱۴/۸۲۵	۵/۹۸۹	۱/۰۱۵	۰/۷۰۱
پشتیبان	۶	۳۰	۱۶/۹۸۳	۶/۰۶۱	-۰/۰۷۳	-۰/۷۱۱
مثلث‌سازی با فرزند	۲	۱۰	۵/۱۳۷	۲/۱۸۲	۰/۲۲۰	-۰/۶۴۴
واکنش هیجانی	۱۳	۶۶	۳۴/۸۲۸	۹/۲۵۲	۰/۱۳۲	-۰/۲۷۴
گسلش عاطفی	۱۷	۶۹	۴۶/۴۴۳	۸/۸۴۷	-۰/۲۰۴	-۰/۲۸۸
پایگاه امن	۲۴	۶۶	۴۵/۰۸۴	۸/۴۰۸	۰/۰۸۵	-۰/۱۴۶
هم‌آمیختگی	۱۸	۷۲	۴۱/۱۰۹	۹/۳۲	۰/۰۷۵	-۰/۱۳۷
آیت‌م ۶ (خیانت عاطفی)	۱	۷	۱/۸۰۰	۱/۳۹۰	۲/۰۲	۳/۴۶
آیت‌م ۷ (خیانت جنسی)	۱	۷	۱/۷۳۸	۱/۱۸۷	۲/۰۲	۳/۹۹
آیت‌م ۸ (خیانت ترکیبی)	۱	۷	۱/۷۲۷	۱/۳۱۷	۲/۱۰	۳/۷۷

جدول ۲- ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	مثلث‌سازی منفی	پشتیبان	مثلث‌سازی با فرزند	واکنش هیجانی	گسلش عاطفی	پایگاه امن	هم‌آمیختگی	آیت‌م ۶	آیت‌م ۷	آیت‌م ۸
مثلث‌سازی منفی	۱									
پشتیبان	**۰/۵۳۵	۱								
مثلث‌سازی با فرزند	**۰/۴۸۲	**۰/۴۶۹	۱							
واکنش هیجانی	-۰/۳۹۵	**۰/۱۷۴	**۰/۱۸۷	۱						
گسلش عاطفی	-۰/۳۷۲	*-۰/۱۱۳	**۰/۲۵۰	**۰/۴۶۴	۱					
پایگاه امن	-۰/۱۴۶	۰/۰۲۱	-۰/۰۱۶	**۰/۳۸۵	۰/۰۹۴	۱				
هم‌آمیختگی	-۰/۳۴۸	**۰/۲۱۸	**۰/۲۲۸	**۰/۶۷۱	**۰/۳۳۵	**۰/۴۰۱	۱			
آیت‌م ۶	**۰/۱۴۰	-۰/۰۲۷	-۰/۰۵۳	**۰/۱۵۴	*-۰/۱۱۸	**۰/۲۱۴	**۰/۱۸۶	۱		
آیت‌م ۷	**۰/۱۴۰	*-۰/۱۲۷	-۰/۰۰۹	*-۰/۱۲۸	**۰/۱۴۹	**۰/۲۱۹	**۰/۱۳۷	**۰/۶۶۱	۱	
آیت‌م ۸	**۰/۱۴۶	-۰/۰۴۱	-۰/۰۰۱	**۰/۱۵۷	-۰/۱۴۴	**۰/۲۷۳	**۰/۱۹۷	**۰/۷۰۸	**۰/۷۴۴	۱

شکل ۱- مدل ساختاری پژوهش

جدول ۳- شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری پژوهش

مدل‌ها	Chi-Square	df	χ^2/df	RMSEA	SRMR	GFI	CFI	IFI
مدل اندازه‌گیری	۹۳/۸۲	۲۳	۳/۱۲	۰/۰۷۷	۰/۰۶۴	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۶
مدل ساختاری	۹۳/۸۲	۲۳	۳/۱۲	۰/۰۷۷	۰/۰۶۴	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۶

جدول ۴- نتایج آزمون بوت استرپ برای روابط واسطه‌ای

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی‌داری
			حد بالا	حد پایین			
مثلث‌سازی	خودتمایز یافتگی	روابط فرازنشویی	۰/۲۱۱	۰/۱۶۸	۰/۰۵۰	۰/۱۰	۰/۰۲۸

بیش از ± 20 نتایج به دست آمده را نامعتبر می‌سازد. ارزیابی این مدل با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی انجام می‌شود. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری که در جدول ۳ ارائه شده است، برازش مطلوب این مدل را نشان می‌دهد. بنابراین متغیرهای مشهود توانایی لازم برای عملیاتی کردن متغیرهای مکنون را دارند. همچنین ارزیابی مدل ساختاری با استفاده از روش مدل‌بایی معادلات ساختاری نشان داد که تمامی شاخص‌های برازش این مدل فرضی در محدوده برازش مطلوب قرار دارد. شکل ۱ مدل ساختاری مفهومی را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می‌کشد. همانگونه که مشاهده می‌شود مثلث‌سازی به عنوان متغیر (پیش بین) برون‌زا، به ترتیب با ضریب استاندارد 0.07 ($t\text{-values} = 1/11$)، -0.48 ($t\text{-values} = -7/19$) بر روابط فرازنشویی و خودتمایز یافتگی تاثیر دارد. با توجه به اینکه در مدل ساختاری، معناداری ضریب مسیر با

استفاده از مقدار T (T-value) مشخص می‌شود، چنانچه مقدار T بیش از $1/96$ باشد ارتباط دو سازه معنادار است، بنابراین رابطه مستقیم مثلث‌سازی با روابط فرازنشویی معنادار نیست. اما مسیر مثلث‌سازی و خودتمایز یافتگی معنادار است. همچنین خودتمایز یافتگی با ضریب استاندارد -0.21 ($t\text{-value} = -2/96$) بر روابط فرازنشویی تاثیر دارد. لذا رابطه خودتمایز یافتگی و روابط فرازنشویی نیز معنادار است. به عبارت دیگر تمامی مسیرها به جز مسیر مستقیم مثلث‌سازی بر روابط فرازنشویی معنادار است.

همچنین در مطالعه حاضر برای ارزیابی روابط واسطه‌ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد. در صورتی که حد بالا و پایین با فاصله اطمینان 95% برای مسیر واسطه‌ای هم علامت باشند (هر دو مثبت یا هر دو منفی) و یا به عبارتی مقدار صفر بین این دو حد قرار نگیرد مسیر مورد نظر در سطح $p < 0.05$ معنی دار است. جدول ۴ اثرات غیرمستقیم یا واسطه‌ای را برای

عامل تعیین‌کننده در دخالت نفر سوم، ناتوانی زوج برای روبه‌رو شدن با آسیب، غلبه کردن بر استرس یا توانایی ضعیف آنها برای حل مساله است (۲۹). یک زوج سالم می‌توانند درباره‌ی همه‌ی مسایل و احساسات شخصی‌شان با یکدیگر صحبت کنند، بدون آنکه اضطرابی را تجربه کنند. زوج‌هایی که مثلی را شکل می‌دهند، معمولاً درباره‌ی وجود هرگونه اختلاف و ناسازگاری واقعی در داخل رابطه‌شان انکار شدیدی می‌کنند، بین آنها نزدیکی بدون هیچ‌گونه گرمی و صمیمیت وجود دارد، نزدیکی دروغین. زمانی که فرزندی در خانواده به عنوان واسطه وارد رابطه‌ی والدین می‌شود، می‌توان گفت که مرز بین نسلی بین والدین و فرزند نقض می‌شود و یک مرز ضعیف و از هم پاشیده میان نسلی شکل می‌گیرد. این‌گونه مرزها باعث می‌شود که والدین به جای اتکا، اعتماد و کمک از همسر، به فرزندان روی آورند. درگیر شدن در چنین مثلی باعث سرکوب عواطف آنها، اجتناب از نیازهای ارضا نشده و نفی احساس دوری از یکدیگر است (۳۰).

در هنگام بروز تعارض زمانی که یکی از زوج اطرافیان را وارد رابطه تعارض‌آمیز کند و مثلث‌سازی رخ دهد، به نقض مرزبندی میان زوج با دیگران، عدم رازداری و وابستگی به دیگران برای حل مسائل هیجانی منجر می‌گردد. چنین وضعیتی با تمام اضطراب‌های آن می‌تواند به تعادل دینامیک رابطه بطور موقت کمک کند، اما منجر به افزایش هم‌آمیختگی زوج با سیستم، کاهش پایگاه من و از سویی دیگر واکنش‌پذیری هیجانی بالای زوج در رابطه می‌گردد. چنین فرایندی گسست عاطفی میان زوج را افزایش داده و با خارج شدن فرد سوم از رابطه، مشکلات و معضلات زوج با شدت بیشتری خودنمایی خواهد کرد (۳۱). با در نظر گرفتن مفهوم تمایز‌یافتگی که در دو سطح درون‌فردی (تعادل میان عقل و احساس) و سطح بین‌فردی (تعادل میان وابستگی و خودمختاری) معنا می‌یابد و چگونگی مدیریت اضطراب و مشکلات هیجانی را در رابطه توصیف می‌کند، افرادی که بیشترین امتزاج را بین افکار و احساسات‌شان دارند، ضعیف‌ترین کارکرد را دارا هستند؛ آنها اغلب تحت سلطه واکنش‌های عاطفی خودکار یا غیرارادی هستند و معمولاً در برابر سطوح پایین اضطراب دچار بدکارکردی می‌شوند. از آنجا که

مدل فرضی نشان می‌دهد. بر اساس مندرجات این جدول اثر مثلث‌سازی بر روابط فرازناشویی با واسطه‌گری خودتمایز‌یافتگی دارای ضریب استاندارد $0/10$ ($p = 0/028$) است. بنابراین خودتمایز‌یافتگی در رابطه مثلث‌سازی و روابط فرازناشویی نقش واسطه‌ای دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای تمایز‌یافتگی خود در رابطه مثلث‌سازی در خانواده با روابط فرازناشویی بود. نتایج پژوهش نقش واسطه‌ای تمایز‌یافتگی خود در رابطه بین مثلث‌سازی با روابط فرازناشویی را تأیید نمود. نتایج این پژوهش با یافته‌های قبلی (۲۸-۲۵) همسو است.

لیکنی نیز در نتایج پژوهش خود در رابطه میان تمایز‌یافتگی و خشونت در ازدواج بیان می‌کند که تمایز‌یافتگی بالا فرد را قادر می‌سازد تا مرزها را تنظیم کند و از تنش همسران در مواقع بحرانی جلوگیری می‌کند و آنها را قادر می‌سازد تا مشکلات موجود در رابطه را با عقل و منطق و نه براساس واکنش‌پذیری‌های هیجانی و احساسی رفع کنند. در سمت مقابل، زوج‌های تمایز‌نیافته با واکنش‌پذیری هیجانی و فاصله‌گیری عاطفی از یکدیگر در موقعیت‌های دشوار به سمت پیمان‌شکنی در رابطه پیش می‌روند (۲۵). این نتایج با مطالعات دیگر که بیان می‌کنند تمایز‌یافتگی بر گرایش به خیانت اثر منفی مستقیم دارد، همسو می‌باشد. همانطور که اولین بار مولتراپ بیان کرد که خیانت یک راه حل هیجانی به یک مشکل هیجانی است (۲۶). همچنین بوکک و کوهن نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند مثلث‌سازی در خانواده زمینه کاهش تعهد را فراهم می‌کند (۲۷). اسکورن نیز در پژوهش خود در مورد تمایز‌یافتگی خود و تعهد بیان داشت زوج‌هایی که واکنش‌پذیری عاطفی کمتر، گسلس عاطفی کمتر و امتزاج محدودی با یکدیگر دارند و قادرند از عقاید خود دفاع کنند، میزان بالاتری از تعهد و رضایت زناشویی را تجربه می‌کنند (۲۸).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان بیان کرد که یک عامل درونی مهم در حل تعارضات خانوادگی، توانایی زوج‌ها برای حل مشکلات در درون رابطه‌ی خودشان است.

منظور استنتاج روابط علی و شفاف کردن توالی زمانی بین متغیرهای پژوهش، انجام مطالعات طولی پیشنهاد می‌شود. بویژه پیشنهاد می‌شود طرح‌های آزمایشی با هدف بهبود سطح تمایز یافتگی زوجین و پروتکل‌های درمانی با رویکرد خانواده درمانی سیستمی بون انجام شود تا بتوان اثربخشی آنها را در کاهش روابط فرازنشویی که در پیشگیری از فروپاشی کانون خانواده نقش مهمی دارد، بررسی کرد.

شیوه مدیریت هیجانات افراد بخصوص در زمان بروز تعارضات به عنوان عامل مهمی در چگونگی تعاملات زوج در زندگی آتی آنها از جمله تعهد پس از ازدواج مطرح است. زمانیکه افراد به مثلث‌سازی در خانواده می‌پردازند، با افزایش همجوشی فرد با سیستم و کاهش فردیت، به مرور سطح تمایز یافتگی زوج در رابطه کاهش یافته و گرایش بیشتری به واکنش‌های هیجانی ناکارآمد مانند گسست هیجانی و کناره‌گیری و اجتناب از همسر رخ می‌دهد. به این ترتیب واکنش‌پذیری هیجانی و عدم تعادل دینامیک در زمان‌های استرس‌زا در رابطه زمینه را برای روابط فرازنشویی فراهم می‌کند.

تقدیر و تشکر

از تمامی شرکت‌کنندگانی که نهایت همکاری را در اجرای این پژوهش داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

References

1. Ruhlmann LM, Gallus KL, Durtschi JA. Exploring relationship satisfaction and attachment behaviors in single-and dual-trauma couples: A pilot study. *Traumatology*. 2018;24(1):27-35.
2. Ignat R. 704 Infidelity, impulsivity, attachment and distorted cognitions. *J Sex Med*. 2018;15(7):S401.
3. Uthaug MV. The Relationship Between Narcissistic Traits and Attitude Towards Infidelity (Doctoral dissertation, Doctoral dissertation, Empire State College). 2016.
4. Silva A, Saraiva M, Albuquerque PB, Arantes J. Relationship quality influences attitudes toward and perceptions of infidelity. *Pers Relatsh*. 2017;24(4):718-728.
5. Józefik B, Pilecki M. Perception of autonomy and intimacy in families of origin of patients with eating disorders with depressed patients and healthy

این افراد در تفکیک خویشتن از سایرین به مشکل می‌خورند، لذا به سادگی در عواطف حاکم یا جاری خانواده حل می‌شوند. اضطراب تعادل بین تمایز و همجوشی را برهم می‌زند. افزایش اضطراب مزمن فشار برای روابط همجوش را تقویت می‌کند و روابط همجوش تقویت شده زمینه را برای خیانت افزایش می‌دهد (۳۲). به این ترتیب با مثلث‌سازی در خانواده (خواه فرزند یا فردی از خانواده اصلی) سطح تمایز یافتگی عملکردی فرد در رابطه کاهش یافته و فرد را در طول زندگی نسبت به پیمان‌شکنی آسیب‌پذیر می‌کند.

با این که یافته‌ها از مدل فرضی پژوهش حمایت کردند، نتایج این پژوهش باید با در نظر گرفتن محدودیت‌های آن تفسیر شود. اینکه ماهیت مقطعی مطالعه حاضر، مانع استنتاج‌های علی و شناخت دقیق ماهیت واقعی روابط بین متغیرهای پژوهش می‌شود. احتمال زیادی وجود دارد که ترتیب زمانی شکل‌گیری متغیرها بر اساس مدل فرضی ارائه شده باشد. سرانجام اینکه در این مطالعه برای ارزیابی هر کدام از متغیرها تنها از یک ابزار اندازه‌گیری خودسنجی استفاده شد. استفاده از روش‌های اندازه‌گیری متنوع می‌تواند به مفهوم‌سازی بهتر متغیر کمک کند.

از نتایج این پژوهش مشاوران و درمانگران زوج در محیط‌های بالینی و درمانی می‌توانند بهره‌جویند تا با در نظر گرفتن سطح تمایز یافتگی فرد و پرورش آن به واسطه رویکردهای مبنی بر تنظیم هیجان و سیستمی بوئنی و از طرفی افزایش مهارت‌های زوج در حل مساله و تعارضات هیجانی و عدم گرایش به مثلث‌سازی در رابطه، از گرایش افراد به روابط فرازنشویی که از عوامل بسیار مهم در فروپاشی نظام خانواده است، پیشگیری به عمل آید. بدیهی است که چنین اقداماتی در سلامت روان جامعه و حفظ بنیاد خانواده و حفاظت از آن در مقابل آسیب‌های جامعه امروز مفید و موثر می‌نماید. همچنین در این پژوهش به لحاظ ملاحظات اخلاقی استانداردهای مورد نظر کمیته اخلاق دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد قم با کد اخلاق IIR.IAU.QOM.REC.1399.058 اخذ گردیده است. با توجه به محدودیت‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود مطالعه حاضر روی نمونه‌های متفاوت نیز انجام شود تا توان تعمیم‌دهی یافته‌های آن افزایش یابد. همچنین به

- controls: a transgenerational perspective: Part I. *Arch. Psychiatry Psychother.* 2010;12(4):69-77.
6. Imanizad A, Golmohammadian M, Moradi O, Goodarzi M. The effectiveness of emotion-oriented couple therapy on forgiveness and communication beliefs of couples involved in marital infidelity. *Journal of psychologicalscience.* 2021;20 (100):653-665. (Persian)
7. Treas J, Giesen D. Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *J Marriage Fam.* 2000;62(1):48-60.
8. Atkins DC, Baucom DH, Jacobson NS. Understanding infidelity: Correlates in a national random sample. *J Fam Psychol.* 2001;15(4):735-746.
9. Fish JN, Pavkov TW, Wetchler JL, Bercik J. Characteristics of those who participate in infidelity: The role of adult attachment and differentiation in extradyadic experiences. *Am J Fam Ther.* 2012;40(3):214-229.
10. Behnam N. The relationship between differentiation and infidelity among Iranian-Americans (Doctoral dissertation, Alliant International University) 2015.
11. Rootes KM, Jankowski PJ, Sandage SJ. Bowen family systems theory and spirituality: Exploring the relationship between triangulation and religious questing. *Contemporary Family Therapy.* 2010;32(2):89-101.
12. Behzadi M. Examine the Mediating Role of Triangulation in the Relationship between Parents' Apparent Hostility and Behavioral Problems in Children. (Master's thesis, Shahid Beheshti University). 2009. (Persian).
13. Tuason MT, Friedlander ML. Do parents' differentiation levels predict those of their adult children? and other tests of Bowen theory in a Philippine sample. *J Couns Psychol.* 2000;47(1):27-35.
14. Buser TJ, Pertuit TL, Muller DL. Nonsuicidal self - injury, stress, and self - differentiation. *Adultspan J.* 2019;18(1):4-16.
15. Lampis J, Cataudella S, Agus M, Busonera A, Skowron EA. Differentiation of self and dyadic adjustment in couple relationships: A dyadic analysis using the actor - partner interdependence model. *Fam Process.* 2019;58(3):698-715.
16. Priest JB. Examining differentiation of self as a mediator in the Biobehavioral Family Model. *J Marital Fam Ther.* 2019;45(1):161-175.
17. Hertlein KM, Ray R, Wetchler JL, Killmer JM. The role of differentiation in extradyadic relationships. *J Couple Relatsh Ther.* 2003;2(4):33-50.
18. Hooper LM, DePuy V. Mediating and moderating effects of differentiation of self on depression symptomatology in a rural community sample. *Fam J Alex Va.* 2010;18(4):358-368.
19. Kaleta K. Marital satisfaction, differentiation of self and stress perceived by women. In *Polskie Forum Psychologiczne.* 2014;19(3):305-319.
20. Skowron EA, Friedlander ML. The Differentiation of Self Inventory: Development and initial validation. *J Couns Psychol.* 1998;45(3):235-246.
21. Younesi F. Standardization of self-differentiation test (DSI-R) among people aged 25 to 50 years. (Master Thesis, Allameh Tabatabai University). 2006 (Persian)
22. Whatley M. Attitudes toward Infidelity Scale, Department of Psychology, Valdosta State University. 2006
23. Peleg O. The relation between differentiation of self and marital satisfaction: What can be learned from married people over the course of life?. *Am J Fam Ther.* 2008;36(5):388-401.
24. Yousefi N, Kiani M. The effect of gestalt therapy and semanticism on reducing the desire for divorce men counseling applicants. *Quarterly Journal of Family Counseling and Psychotherapy.* 2012;1:151-158 (Persian)
25. Lickani, A. Differentiation and intimate partner violence. (Dissertation for Doctor of Philosophy, Collage of Human Ecology, Kansas State University) 2013.
26. Baum N, Shnit D. Divorced parents' conflict management styles: Self-differentiation and narcissism. *J Divorce Remarriage.* 2003;39(3-4):37-58.
27. Bokek - Cohen YA. "Tell her she's wrong!" Triangulation as a spousal influence strategy. *J Consum Mark.* 2008;25(4):223-229.
28. Roytburd L, Friedlander ML. Predictors of Soviet Jewish refugees' acculturation: Differentiation of self and acculturative stress. *Cultur Divers Ethnic Minor Psychol.* 2008;14(1):67-74.
29. Kulik L. Explaining the sense of family coherence among husbands and wives: The Israeli case. *J Soc Psychol.* 2009;149(6):627-647.
30. Weiss JM. Marital Preparation, Experiences, and Personal Qualities in a Qualitative Study of Individuals in Great Marriages. (Master's thesis, Utah State University. USA). 2014
31. Toghrol Pour Grighani M, Mousavi Nasab SM, Rahmati A. Examination of a Causal Model of Family-of-Origin's Health, Attachment Styles, and Marital Commitment with the Mediating Role of Self-Differentiation. *Int J Behav Sci.* 2018;12(3):91-95.
32. Trangkasombat U. Family functioning in the families of psychiatric patients: a comparison with nonclinical families. *J Med Assoc Thai.* 2006;89(11):1946-1953.